

Soru: Belli bir ibadeti eda etme niyetiyle alınan abdestle başka ibadetler yerine getirilebilir mi?

FETVA

Su, tabiat itibariyle temizleyici olarak yaratılmıştır. Nitekim Allah Teala “Rabbiniz sizi temizlemek için semadan su indirmektedir.”¹ buyurmaktadır. Hanefi mezhebine göre abdest ve gusülde niyet şart koşulmamıştır. Zira suyun şer’i olarak temizliği sağlaması, tabiatı itibariyle olup niyete bağlı değildir. Bu sebeple abdest veya gusülde edilen niyetler de bağlayıcı olmaz. Buna göre niyet, abdest ile yapılabilecek amelleri kısıtlamaz. Bununla birlikte abdestte niyet almak sevap elde etmek için sünnet görülmüştür.² Ancak bu durum teyemmümde farklıdır. Zira toprak yaratılış itibariyle temizleyici olmayıp suyun bulunmaması durumunda niyet ile temizleyici hale gelir.³ Bu sebeple teyemmümde alınan niyet bağlayıcıdır. Örneğin kişi teyemmümü namaz kılmak, Kur’an-ı Kerim okumak veya tilavet secdesi yapmak niyetiyle alırsa onunla herhangi bir namazı kılabilir. Her ne kadar Kur’an-ı Kerim okumak ve secde etmek namaz olmasa da hem maksut bir ibadet olup hem de namazın bir cüzü kabul edildiğinden bu teyemmümle namaz kılınabilir. Ancak örneğin mushafa dokunmak için alınan bir teyemmümle namaz kılınmaz. Zira mushafa dokunmak maksut bir ibadet değildir.⁴

¹ Enfal 8/11.

² Ahmed b. Muhammed b. İsmâil ed-Dûkâfî et-Tahtâvî, *Hâşiye ‘alâ Merâkı’l-felâh* (İstanbul: Daru’l-Hanefiyye, 2018), 1/155.

³ Ebü’l-Hasen Burhânüddîn Alî b. Ebî Bekr b. Abdilcelîl el-Fergânî el-Mergînânî, *el-Hidâye şerhu bidâyeti’l-mübtedî* (Karaçi,: el-Büşra, 2021), 99.

⁴ Muhammed Emîn b. Ömer b. Abdilazîz el-Hüseynî ed-Dımaşkî İbn Âbidîn, *Reddü’l-muhtâr ‘ale’d-dürri’l-muhtâr* (Beyrut: Dâru’l-Ma’rife, 2015), 1/464-65.